

SØR-VARANGER KOMMUNE
KOMMUNEOVERLEGEN

Helse Nord RHF
Ida Kristin Schjesvold
Helse Nord RHF
Fakturamottak
8038 BODØ

Vår ref.: Saksnr.: 23/2296/2	Deres ref.: 2023/1071-1/324	Dato: 25.08.2023
Saksbehandler: Espen Rafaelsen	Telefonnr.:	Epostadresse: Espen.Rafaelsen@sor- varanger.kommune.no

Høring av samarbeidsrutine - Transport av psykisk syke med ambulansfly

Høringsfrist 11. september 2023

Det er utført en utredning i regi av Helse Nord som påpeker store variasjoner i praksis ved transport av psykisk syke pasienter til behandling i tvungent psykisk helsevern. Formålet med utredningen har vært å sikre god faglig kvalitet også i transportfasen av pasientforløpet til den psykisk syke pasient. Det påpekes i utredningen, at man for å nå dette målet trenger omforente prosedyrer for gjennomføring av transport med ambulansfly og sikkerhetsvurdering. Det er også beskrevet som et formål i utredningen at man reduserer bruk av politiledsagelse til der hvor det er strengt nødvendig og at man unngår unødvendige transporter som ikke har behandlingmessig verdi for pasientens behov. Det er oppgitt som et mål i seg selv å redusere antall transporter gjennom å styrke behandlingstilbudene.

Til det innledende punktet om å "unngå unødvendige transporter". Ingen lege som en gang har iverksatt en tvangsinnleggelse med flytransport og følgetjeneste gjør dette "unødvendig" hvis det finnes andre alternativer.

Å få til transport av pasienter med psykiske lidelser er ofte svært belastende for pasienten, og tidskrevende for både legen og AMK. Enhver som påtar seg en slik jobb har vurdert alle andre mulige lokale alternativer. Problemet er at det i Øst-Finnmark ikke finnes noen reel mulighet for øyeblikkelig hjelp innleggelse etter kl 15 på hverdager, hverken frivillig eller på tvang. DPS forbeholder seg 24 timer for å vurdere akutte henvisninger. Eneste mulighet er flytransport til Åsgård i Tromsø, og da med ambulansfly.

Dersom målet er en reduksjon av transporter og å sikre god pasientbehandling, vil det etter vår mening være mest effektivt å styrke Ambulante Psykiatriske Akutt Team (APAT) i Øst-Finnmark. En styrking av spesialisthelsetjenestens psykiatriske akutttilbud på kveld og natt vil med stor sannsynlighet kunne forebygge og redusere antall tvangsinnleggelse med behov for ambulansfly.

Innspill til samarbeidsrutinen for Transport av psykisk syke med ambulansfly:

1. Pkt 3, tredje avsnitt: «Politi skal ikke bistå under luftambulansetransport med mindre risikovurderingen som er utført av innleggende lege, tilsier at det er et behov.»

Dersom, ved et gitt tilfelle, innleggende lege vurderer at det ikke foreligger risiko for voldelig atferd, men der fartøysjef er av en annen oppfatning, vil transport av pasienten ikke kunne gjennomføres. Her bør det presiseres på en bedre måte at innleggende lege gir et

Postadresse:
Postboks 406
9915 Kirkenes

Besøksadresse

Telefon
+ 47 78 97 74 00

Kontonummer:
4930.13.83281
Org.nr.
942110286

Nettside
www.svk.no
E-post
postmottak@svk.no

råd/vurdering av risiko, men at det er fartøysjef som har beslutningsmyndighet om transporten kan gjennomføres uten politifølge.

2. Pkt 4 Ansvar for henvisende/innleggende lege, tredje strekpunkt: «Nasjonalt bistandsanmodningskjema benyttes»

Det er svært viktig at rutinebeskrivelse hos Helse-Nord samsvarer med det nylig reviderte rundskriv om samarbeidet mellom politi og helse om psykisk syke:

<https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/helsetjenestens-og-politiets-ansvar-for-personer-med-psykisk-lidelse/bistandsanmodningen>

Her er også bistandsanmodning et eget kapittel og man bør samkjøre sin rutine med denne. Skriftlig bistandsanmodning er ikke hjemlet i lov, men det oppfordres til lokale samarbeidsrutiner som fungerer for begge parter. Dagens løsning med en første anmodning med personopplysninger på telefon, etterfulgt av e-post til ops´n hos politiet fungerer utmerket og finnes mindre byråkratiske enn et skjema, som i visse situasjoner kan være direkte uegnet og forsinke samarbeidet med innleggelse og transport.

Bistandsanmodningsskjema kan være et nyttig verktøy både for politi og innleggende lege for å sikre at nødvendige opplysninger blir gitt i den muntlige kommunikasjonen, men det bør unngå at man krever i en samarbeidsrutine at et Skjema med pasientsensitive opplysninger MÅ sendes til politiet. Det oppfattes som unødig byråkrati.

Innspill til regional prosedyre for risikovurdering av psykisk syke ved ambulanseflytransport:

Ingen innvendinger mot bruk av slik prosedyre, da det oppfattes som en støtte i en tidvis krevende vurdering. Validiteten av vurderingen er dog ukjent.

Det kan oppstå endringer i den kliniske tilstand fra innleggende lege gjør sin risikovurdering og i ventetiden frem til ambulanseflytransport er tilgjengelig. Således bør det vurderes utført ny risikovurderingen av flypersonell. Dersom det basert på ny sikkerhetsvurdering blir behov for en bistandsanmodning til politiet, bør denne anmodningen komme fra enten flypersonell eller fra lokalt AMK. I et slikt tilfelle vurderes det at behandlingsansvaret til henvisende/innleggende lege er overført til annet helsepersonell.

Med vennlig hilsen

Espen Rafaelsen
kommuneoverlege

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Kopi:
Drude Bratlien